

Forfatter: Ine Cecilie Jordalen Norum
& Thor Bjørn Thorkildsen
Dato: 15.02.2024

Dreggefiske etter ørret og røye i Randsfjorden: Fangstrapporing 2023

**REGULERINGER OG FISK
I INNLANDET**

Randsfjorden (innsjønr. 523, 135 m o.h., 134 km²) er Norges fjerde største innsjø. Fiskesamfunnet i Randsfjorden er sammensatt av 11 fiskearter, hvorav ørret, sik, røye, abbor og gjedde har størst interesse som fiskeobjekter. Ørret- og røyebestandene i Randsfjorden er særpreget ved sin store gytefiskstørrelse. Det er spesielt Dokka-Etnaørreten som er storvokst. Den storvokste røya gyter på spesielle lokaliteter i strandsona, ofte på relativt grunne områder.

Som et ledd i overvåkingen av storørretbestanden i Randsfjorden samles det årlig inn opplysninger om innsats og fangst fra dreggefiskere, samt fra garnfiskere. Innsamlingen foretas av prosjektet «Reguleringer og fisk i Innlandet» (nytt navn fra 2022) hos Statsforvalteren i Innlandet, i samarbeid med Statsforvalteren i Oslo og Viken. **Fra og med sesongen 2022 ble fangstrapportering obligatorisk gjennom bestemmelse i den offentlige forskriften for fiske i Randsfjorden med tilløpselver og -bekker.** Her følger en oversikt over noen resultater fra 2023-sesongen.

En del fiskere og organisasjoner ble tilsendt fangstrapporteringsskjema på papir i forkant av sesongen, slik praksis har vært tidligere år. Skjemaet var også tilgjengelig til nedlasting på Statsforvalterens nettsider (<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlndet/miljo-og-klima/fiskeforvaltning/fisk-i-regulerte-vassdrag/>). I tillegg er det utarbeidet et nettskjema ved bruk av tjenesten SurveyMonkey (<https://no.surveymonkey.com/>). Via nettskjemaet er det mulig for fiskerne å rapportere både ørret- og røyefangst. Alle som fangstrapporterte i 2023 benyttet nettskjemaet.

Det ble totalt rapportert 77 fisketurer fra 16 fiskere via nettskjemaet. Til sammen ble det fisket 326,5 timer. Til sammenligning rapporterte 10 fiskere inn 52 fisketurer i 2022, og det ble da fisket til sammen 275 timer. Det er en liten økning, men blir fortsatt ansett som lav. Ved lav oppslutning om rapporteringen er det alltid en fare for at rapportørene ikke utgjør et representativt utvalg av fiskerne. I 2022 ble det gjort et søk etter deltager- og/eller resultatlistene fra fiskekonkurranser arrangert på Randsfjorden. Grunnen til dette var for å se hvor mange av disse som faktisk leverer inn fangstrapport. Det viste seg å være vanskelig å oppdrive data fra konkurranser på Randsfjorden, men det ble opplyst om at åtte fiskere deltok på Klubbmesterskapet i 2022. To av disse åtte har levert fangstrapportering, altså kan man grovt anslå en rapporteringsprosent på 25 %. Randsfjorden fiskeforening opplyste om at det var unormalt få fiskere på Randsfjorden i 2022 grunnet svært lav vannstand, noe som kan være med å forklare at det er færre rapportører i 2022 kontra de to foregående årene. Trolig var det flere fiskere igjen i 2023, som kan ha bidratt til økt fangstrapportering. Det kan heller ikke se bort i fra at den nye forskriften om obligatorisk fangstrapportering har bidratt.

Av disse turene ble det fanget 62 ørret og 17 røye (75 ørret og 43 røye innrapportert i 2021, 45 ørret og 14 røye i 2022). Det var registrert lengde på all registrert fangst, og av disse var 23 ørret lik eller større enn 50 cm. I 2021 var minstemålet på ørret i Randsfjorden 35 cm. Fra og med 2022 gjelder ny forskrift, med nytt minstemål for ørret på 50 cm og maks mål for røye på 40 cm. Den nye forskriften har også lagt inn begrensning i garnfiske i Dokka-Etna, fra tidligere søndag kl. 1800 – fredag kl. 10:00 i perioden 1. august t.om. 14. august til mandag kl. 18:00 til fredag kl. 10:00 i samme periode. Altså fra en mulighet til ti netter garnfiske i tidsperioden, til åtte natter garnfiske.

Fisken ble bedt om å oppgi følgende opplysninger for hver enkelt fisketur, uavhengig av om turen resulterte i fangst eller ikke:

- Dato for fisketur
- Antall timer fiske
- Antall fiskestenger benyttet
- Eventuelle andre merknader

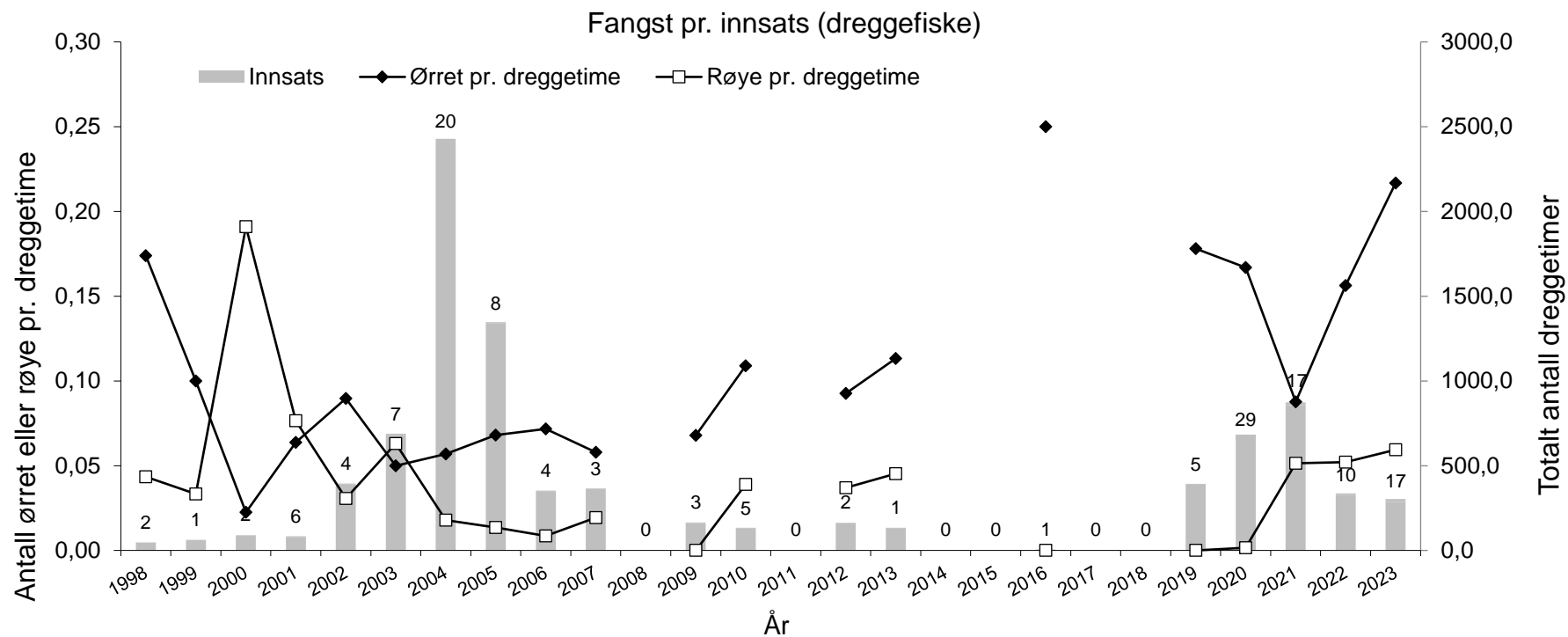
Hvis det ble fanget ørret ble fiskerne bedt om å oppgi følgende opplysninger om hver enkelt fisk. Det var opplyst om at også ørret under minstemålet skulle registreres.

- Fangststed
- Lengde
- Vekt
- Villfisk eller settefisk (=klipt fettfinne)
- Avlivet eller gjenutsatt
- Eventuelt merkenummer
- Eventuelle andre merknader

Ikke alle innrapporteringene er fullstendige, for eksempel er det oppgitt lengde på de fleste individene, men ikke alle har opplysninger om vekt. For flere individ mangler både lengde og vekt. «N» angir hvor mange ørreter/røye resultatet er basert på.

Fangst per innsats

Medregnet all fanget ørret havnet fangst per innsats i 2023 på 0,21 ørret per dreggetime. Eller med andre ord, hver fisker måtte i snitt fiske fem timer for å fange én ørret. For røye var fangst per innsats på 0,06 røye per dreggetime (17,5 timer for én røye). Det er viktig å se på antall rapportører når man vurderer fangst per innsats. Det har blitt samlet inn fangstrapporter siden 1998 og antallet rapportører har variert en god del. I 2016 var fangst per innsats 0,25 ørret pr. dreggetime. Dette er året med best fangst pr. innsats i løpet av perioden med rapportering, men det baserer seg på bare to rapportører, noe som gjør resultatet svært usikkert (figur 1). Ser man kun på ørret over minstemålet og røye under maksimumet i 2022 blir fangst per innsats 0,13 ørret $\geq$ 50 cm og 0,04 røye $\leq$ 40 cm per dreggetime. Mai peker seg ut som måneden med størst ørretfangst per innsats, mens juli er måneden med størst røyefangst per innsats i 2023 (Tabell 1).

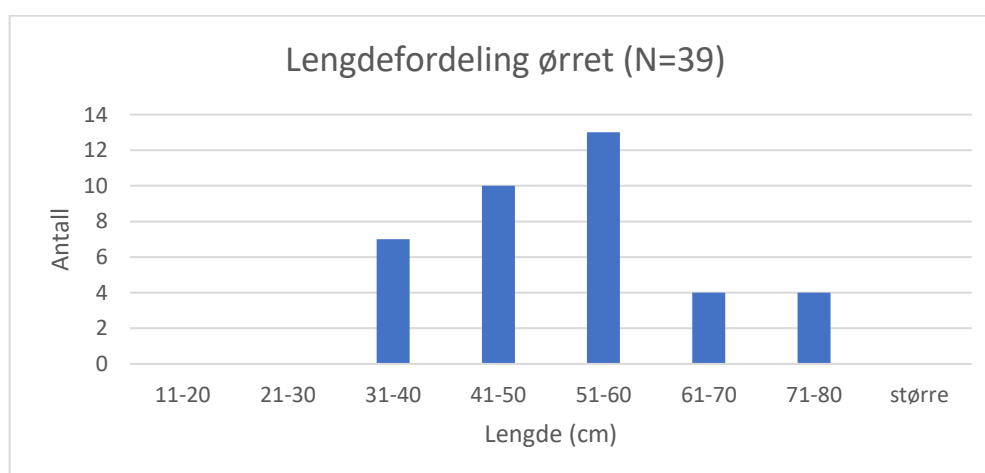
Figur 1: Utvikling i fangst per innsats i perioden 1998-2023 for ørret (svarte firkanter) og røye (hvite firkanter). Søylene angir totalt antall registrerte dreggetimer, og tall over søylene angir antall rapportører.

Tabell 1: Antall fanget ørret, antall dreggetimer og fangst per innsats (antall ørret per dreggetime) i 2023, fordelt på måneder.

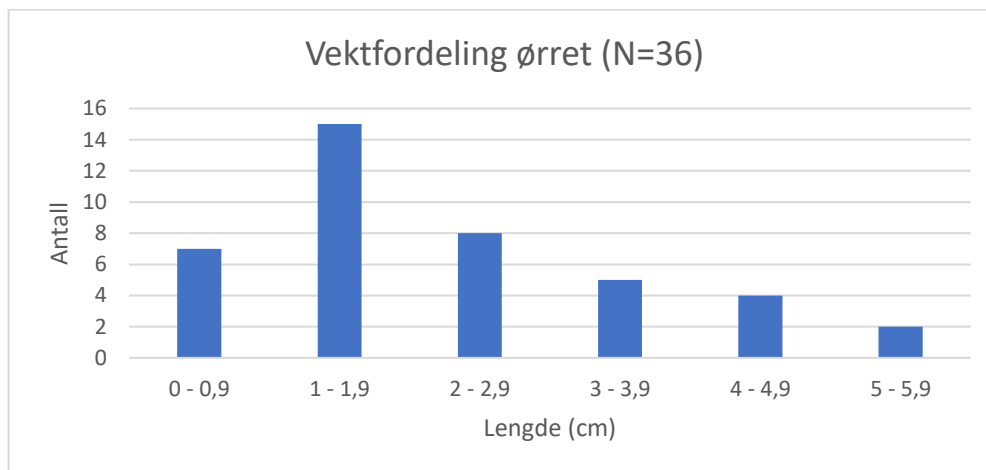
MÅNED	ANTALL DREGGETIMER	ANT. ØRRET	ANT. ØRRET PER DREGGETIME	ANTALL RØYE	ANT. RØYE PER DREGGETIME
APRIL	37	10	0,27	0	0
MAI	150	33	0,22	0	0
JUNI	53	11	0,21	4	0,075
JULI	17	0	0,00	8	0,47
AUGUST	2	0	0,00	0	0
SEPTEMBER	11	0	0,00	0	0
OKTOBER	18	6	0,33	1	0,055
NOVEMBER	7	2	0,29	4	0,57
SUM	295	62	0,21	17	0,06

Lengde- og vektfordeling

Ørret i lengdeintervallet 51-60 cm dominerte blant de innrapporterte fiskene (Figur 2). Gjennomsnittlig lengde var 52,6 cm (55,7 cm i 2020, 50,7 cm i 2021 og 56,3 cm i 2022), og den lengste ørreten målte 79 cm. Ser man på vekt skiller det få individer mellom vektklassene, men det er en hovedvekt av ørret i vektklassen 1-01,9 kg (Figur 3). Gjennomsnittsvekten for ørret, hvor vekten var oppgitt, er 2,3kg (2,76 kg i 2020, 2,4 kg i 2021 og 2,48 kg i 2022). Det tyngste individet veide 5,3 kg.

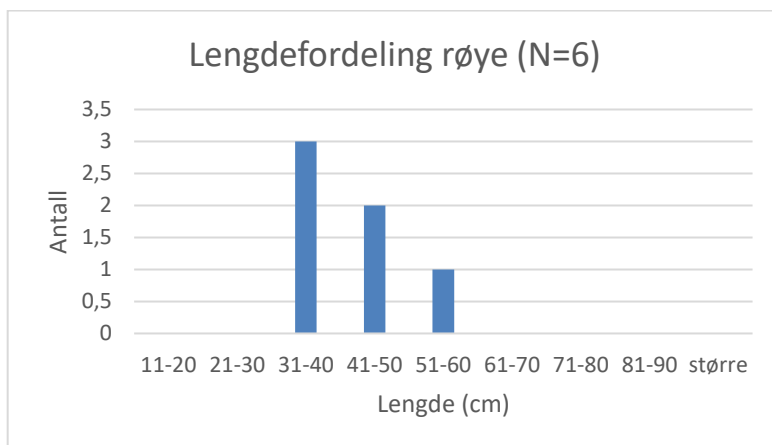

Figur 2: Lengdefordeling for ørret fanget i Randsfjorden i 2023.

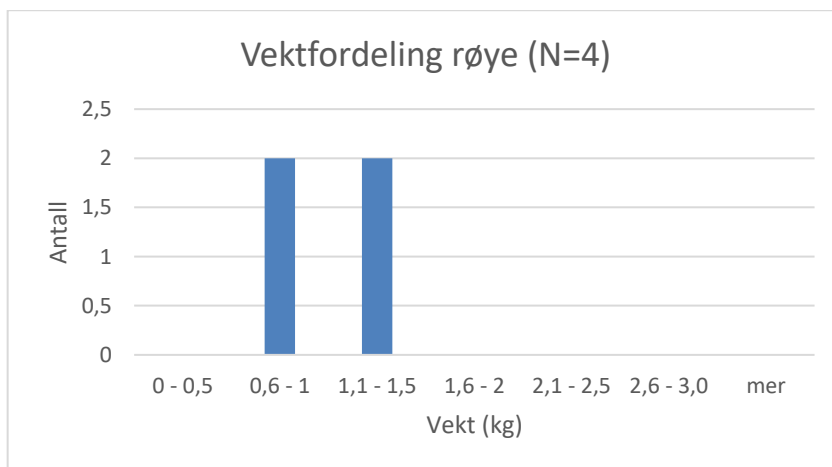

Figur 3: Vektfordeling for ørret fanget i Randsfjorden i 2023.

I det innrapporterte fisket ble det fanget røye i lengdeintervallet 35-53 cm (Figur 4). Gjennomsnittlig lengde var 42,3 cm (39,6 cm i 2021 og 41,9 cm i 2022), og den lengste røya ble målt til 53 cm. Bare fire individer ble veid, fra 550 – 1500 gr (Figur 5).

Figur 4: Lengdefordeling for røye fanget i Randsfjorden i 2023.

Figur 5: Vektfordeling for røye fanget i Randsfjorden i 2023.

K-faktor

Kondisjonsfaktoren (k-faktor) er et mål på lengde/vekt-forholdet – hvor «feit» fisken er. Hos ørret og røye regnes ofte k-faktor større enn 1,0-1,05 som god, og større enn 1,15 som svært god. Gjennomsnittskondisjonen for 55 ørret målt og veid i 2023 var på 1,12. Til sammenligning var gjennomsnittskondisjonen for 44 ørret i 2022 på 1,16, i 2021 var den på 1,19 for 46 ørret og i 2020 1,2 for 66 ørret (Tabell 2). Hos innrapportert ørret i 2023 var gjennomsnittlig k-faktor for ørret over 50 cm (N=33) 1,14. For ørret under 50 cm (N=13) var gjennomsnittlig k-faktor 1,04.

Tabell 2: Gjennomsnittlig k-faktor hos ulike lengdegrupper og samlet gjennomsnitt for ørret fanget i Randsfjorden i 2020, 2021, 2022 og 2023.

Lengdegruppe (CM)	Antall				Gjennomsnittlig K-faktor				
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	
20-30	0	1	0	1		1,6		1,1	
31-40	6	8	6	7		1,11	1,09	1,095	
41-50	7	9	9	13	1,11	1,21	1,14	1,08	
51-60	12	9	13	19	1,23	1,02	1,18	1,15	
61-70	21	11	7	9	1,29	1,17	1,18	1,15	
71-80	18	7	6	6	1,25	1,18	1,2	1,1	
81-90	2	1	3		1,11	1,03	1,18		
> 90									
Sum	66	46	44	55	Gj. all ørret	1,15	1,19	1,16	1,12

Samtlige røyer fanget i 2023 ble lengdemålet, men bare 8 individer veid. Gjennomsnittskondisjonen for de 8 røyene var 1,12 (Tabell 3). For røye under 40 cm (N=4) var gjennomsnittlig k-faktor 1,11. For røye over 40 cm (N=4) var gjennomsnittlig k-faktor 1,12.

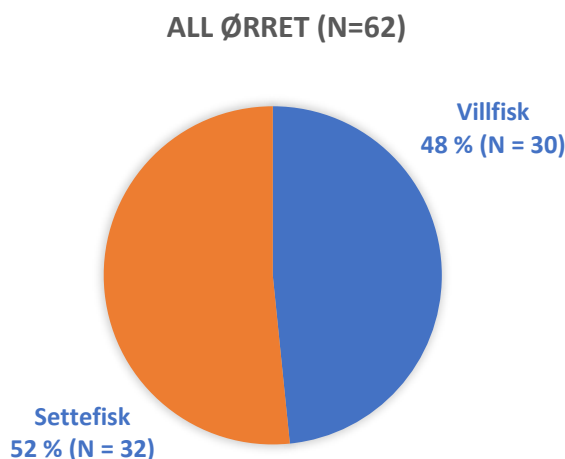
Tabell 3: Gjennomsnittlig k-faktor hos ulike lengdegrupper av røye fanget i Randsfjorden i 2021, 2022 og 2023.

Lengdegruppe (CM)	Antall			K-faktor gj-snitt			
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
< 21							
21-30	5			1,1			
31-40	9	4	4	1,11	1,09	1,11	
41-50	1	8	3	0,93	1,32	1,13	
51-60	1		1	1		1,14	
61-70	1	1		1,1	0,87		
Sum	17	14	8	Gj. all røye	1,22	1,16	1,12

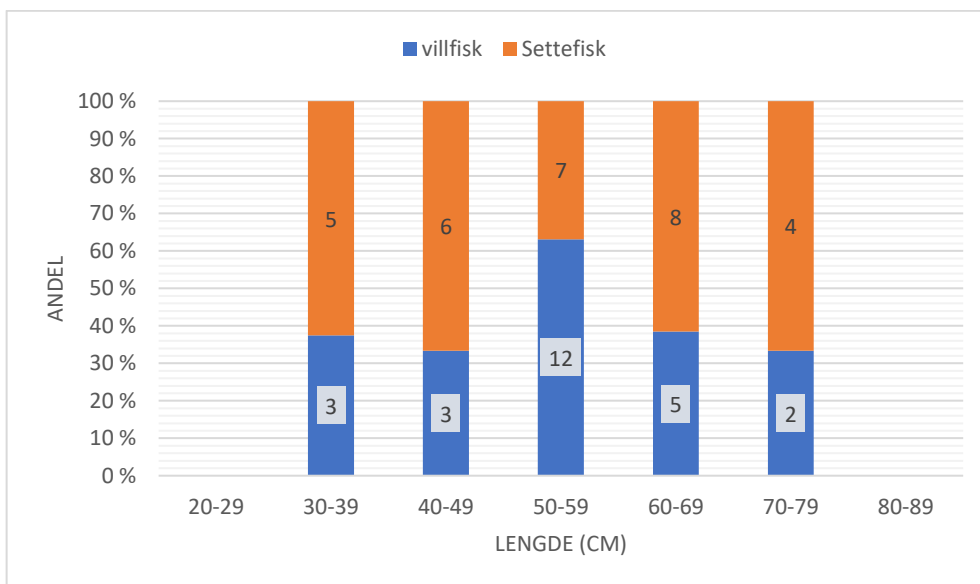

Settefiskandel

Det settes årlig ut 5000 toårig ørret i Randsfjorden. Blant de innrapporterte ørretene i 2023 var settefiskandelen forholdsvis høy. Andelen settefisk var på hele 52 % (Figur 6). I 2022 var den på 50 % (N=49) og i 2021 49 % (N=72). Settefiskandelen i 2020 var imidlertid på 35 % (N=100). For innrapportert ørret i 2023 er settefiskandelen lavest blant ørret i lengdegruppe 50-60 cm (Figur 7 og Figur 8). Datamaterialet i 2023 er basert på få ørret, noe som gjør resultatene usikre.

Figur 6: Settefisk- (rød) og villfiskandel (blå) for all ørret rapportert inn i 2023.

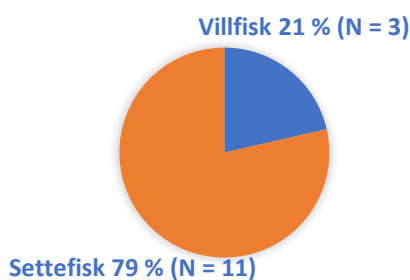

Figur 7: Fordeling villfisk (blå) og settefisk (rød) hos ulike lengdegrupper av ørret fanget i Randsfjorden i 2023. Tall inne i søylene angir antall fisk (N=55).

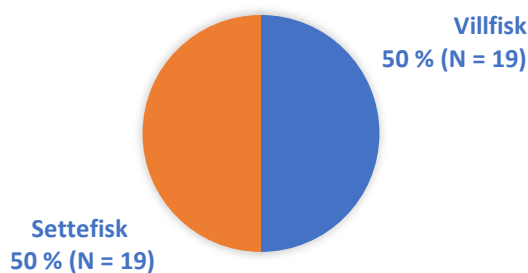

ØRRET UNDER 50 CM (N=14)

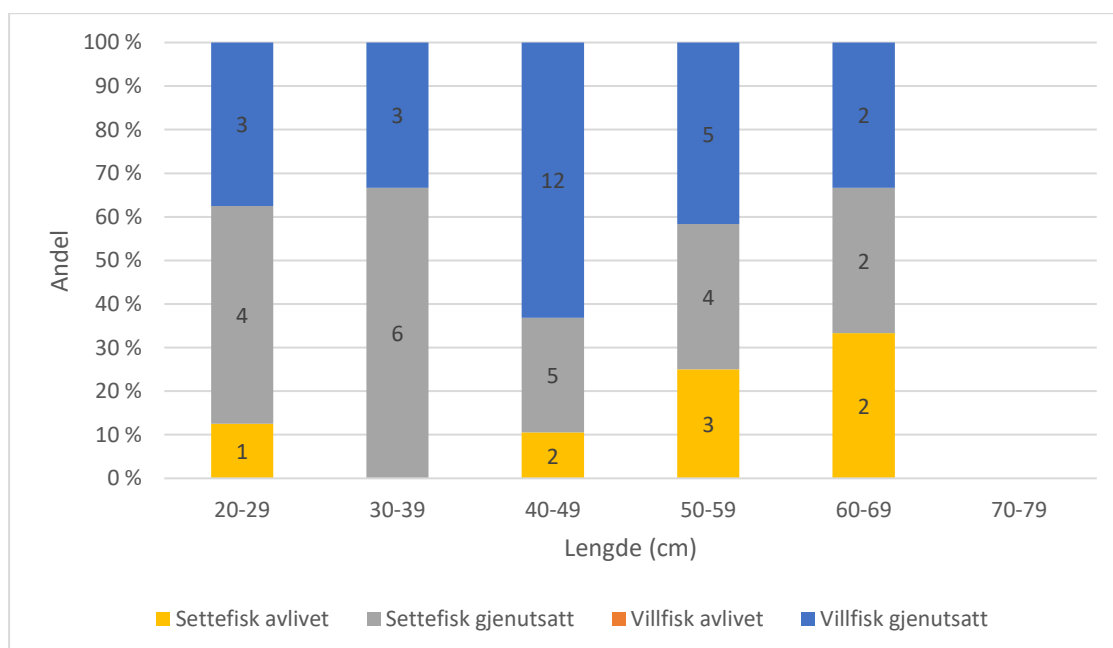
ØRRET LIK ELLER OVER 50 CM (N=38)

Figur 8: Fordeling villfisk/settefisk for ørret under og over 50 cm (minstemålet for ørret i Randsfjorden).

Gjenutsetting

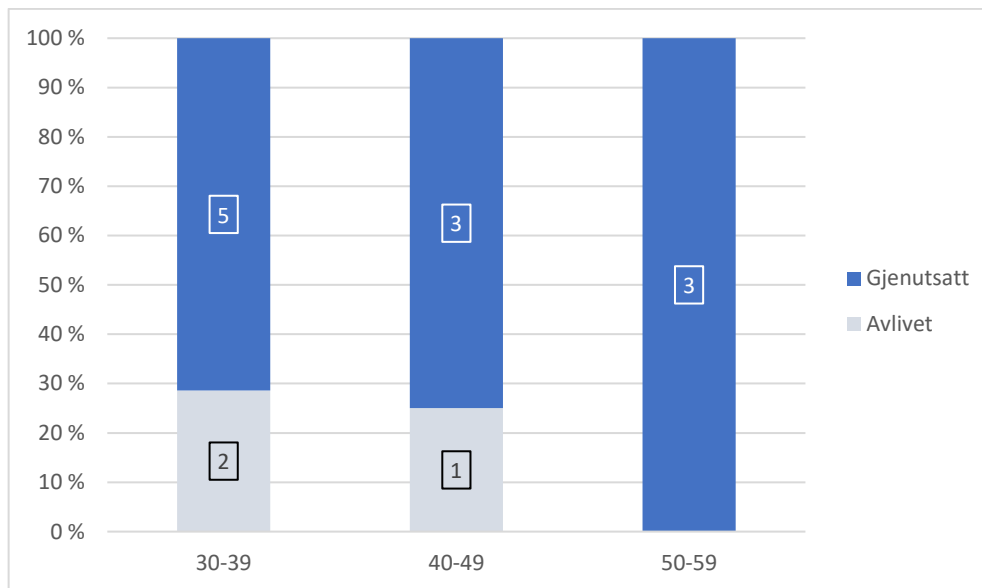
Minstemålet for ørret i Randsfjorden er 50 cm og maksimumet for røye i Randsfjorden er 40 cm. All ørret av mindre lengde og all røye av større lengde skal straks, og mest mulig uskadd, settes ut igjen. Etter forskriftsendring i 2022, skal også alle individer av vill ørret (ørret med fettfinne) settes tilbake. I 2023 ble 3 individer av ørret under maksimumet (50 cm) avlivet, hvor alle var utsatt ørret (uten fettfinne). For ørret over minstemålet, ble 5 individer av utsatt ørret avlivet (Figur 8). U ifra rapportering ble totalt 15 % av settefisk avlivet, mens all villfisk ble satt tilbake.

Figur 8: Fordeling avlivet/gjenutsatt i ulike lengdegrupper (N=62). Tall inne i søylene angir antall fisk.

Figur 9 er basert på kun 15 røyer, og resultatene blir derfor usikre. Av disse 15 røyene ble 2 av røyene under maksimumålet, og én røye over maksimumålet avlivet (Figur 9).

Figur 9: Fordeling av avlivet/gjenutsatt i ulike lengdegrupper (N=15). Tall inne i søylene angir antall fisk.